

СІМЕЙНЕ ПРАВО, ЖИТЛОВЕ ПРАВО

Балашова Д.О.

студент;

Бельо Л.Ю.

старший викладач,

Національний університет «Одеська морська академія»

ВСТАНОВЛЕННЯ РЕЖИМУ ОКРЕМОГО ПРОЖИВАННЯ ПОДРУЖЖЯ

У сучасному світі зростає кількість подружжя, які обирають жити окремо від батьків або інших членів родини. Це може бути пов'язано з культурними змінами, економічними умовами або особистими уподобаннями. Проте, важливо розуміти, як це впливає на взаємини у подружжі та загальний стан їхнього психологічного та соціального благополуччя.

Одним із способів захисту особистих майнових і немайнових прав подружжя в законодавстві України є створення режиму окремого проживання подружжя.

Суд постановляє рішення про розірвання шлюбу, якщо його подальше збереження неможливе, це суперечить інтересам одного з подружжя або їхніх дітей, а підставою для встановлення режиму окремого проживання подружжя є неможливість або небажання подружжя. дружина та (або) чоловік для спільного проживання [1, с. 132–137].

Режим окремого проживання спрямований на забезпечення майнових і батьківських прав одного або обох з подружжя із збереженням прав та обов'язків, які дружина та чоловік мали до запровадження цього режиму, а також прав та обов'язків, встановлених через шлюбний договір.

Положеннями статті 120 Закону України «Про сім'ю України» встановлено, що запровадження режиму окремого проживання не скасовує прав та обов'язків подружжя, встановлених цим Кодексом,

які дружина, чоловік мали до запровадження цього режиму, а також права та обов'язки, встановлені шлюбним договором [3].

Однак, у разі запровадження режиму окремого проживання, майно, набуте в майбутньому дружиною та чоловіком, не вважатиметься набутиим за час шлюбу; дитина, народжена дружиною після закінчення десяти місяців, не вважається дитиною від чоловіка.

Слід зазначити, що справи про запровадження режиму окремого проживання розглядаються виключно судом: за згодою обох сторін або за заявою одного з подружжя.

Справи про встановлення режиму окремого проживання подружжя можуть розглядатися в порядку судового провадження (за позовом одного з подружжя) або окремого провадження (за спільною заявою подружжя).

Досить часто в судовій практиці підставами для звернення до суду із заявою про запровадження режиму окремого проживання подружжя є: зрада одного з подружжя; реальна загроза життю та (або) здоров'ю одного з подружжя; психологічний тиск на одного з подружжя або їхніх дітей, хвороба одного з подружжя (психічні захворювання, коли з такою людиною небезпечно бути), алкоголізм, наркоманія дружини або чоловіка, інші причини, що призвели до розриву відносини між подружжям.

Запровадження режиму окремого проживання може мати як позитивні, так і негативні наслідки для подружжя. З одного боку, це може сприяти більшій автономії та незалежності кожного партнера, що сприяє розвитку особистості. З іншого боку, віддаленість може призвести до відчуття самотності та відсутності підтримки у складних життєвих ситуаціях [4, с. 183–192].

З соціологічної точки зору режим незалежного життя може впливати на структуру сім'ї та соціальні зв'язки. Це може призвести до посилення індивідуалізму та зниження взаємодії між членами сім'ї. Однак навіть такий режим може сприяти розвитку самостійності і незалежності в парі.

Врегулювання питання спадкування при запровадженні режиму окремого проживання є тим більш актуальним у зв'язку з наявністю в Україні такого правового складу, як заповіт чоловіка/дружини. Відповідно до ст. 1243 ЦК України подружжя має право укласти

спільний заповіт щодо майна, що належить їм на праві спільної власності. У разі складення спільного заповіту частка у неподільній сумісній власності після смерті одного з подружжя переходить до другого з подружжя, який пережив. У разі його смерті право на спадкування мають особи, визначені подружжям у заповіті [2].

Таким чином, вирішуючи клопотання відповідно до статті 119 Сімейного кодексу України, суди з'ясовують фактичні стосунки сторін і переконуються в доцільності розлучення, тому узаконений спосіб окремого проживання не є формальним засобом проживання. вирішення майнового спору. Ця процедура дає можливість зберегти шлюб, вирішити конфлікти, не приймаючи недостатньо обдуманого рішення про розрив подружніх стосунків. Іноді це вважається примирною процедурою при розлученні.

Отже, встановлення режиму окремого проживання є складним процесом, який потребує уважного аналізу та збалансованого підходу. Важливо враховувати психологічні та соціологічні аспекти цього питання для забезпечення гармонії та злагоди у стосунках у подружжі.

Список використаних джерел:

1. Грицишина Л.Г. Режим окремого проживання подружжя в сімейному праві України як один зі шляхів припинення шлюбу. *Visegrad journal on human rights*. 2020. № 6. Vol. 1. С. 132–137.
2. Режим окремого проживання: чому не можна встановити його в договірному порядку?. *Вища школа адвокатури НААУ*. URL: <https://www.hsa.org.ua/blog/rezhym-okremogo-prozhyvannya-chomu-ne-mozhna-vstanovyty-jogo-v-dogovirnomu-poryadku> (дата звернення: 09.04.2024).
3. Сімейний кодекс України від 10.01.2002 р. із змінами та доповненнями. *ВВР України*. 2002. № 21-22. Ст. 135.
4. Черноп'ятов С.В. Актуальні питання встановлення та припинення режиму окремого проживання подружжя в порядку окремого провадження. *Науковий вісник Дніпропетровського державного університету внутрішніх справ*. 2013. № 2. С. 183–192.